

ském vlastnictví. — Ing. Kubeš: Upozornění na podobnost známek. — Vojáček: K otázce volné převoditelnosti známek. — Drábek: Maximální hranice právní ochrany podle zákona proti nekalé soutěži. — Hamann: K otázce t. zv. Verwirkung dle zákona proti nekalé soutěži.

Schaffen und Wettbewerb, VIII., 11.—12. — In memoriam Dr. Erwin Hüttner. — Gellner: Art. 6 des Madrider Abkommens über die internationale Markenregistrierung. — Jan Vojáček: Abänderung des jugoslawischen Patent-, Marken- und Musterschutzgesetzes. — Drábek: Die Maximalgrenze des Rechtsschutzes nach dem Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb. — Jan Vojáček: Zur freien Übertragbarkeit von Marken.

Vědecký svět, I., 6. — Weingart: O vědecký dorost. — Veselý: Otázka vědeckého dorostu.

Věstník Československé společnosti pro právo trestní, XI., 3. — Veselá: XI. mezinárodní sjezd pro trestní právo a vězeňství.

Všehrd, XVII., 3. — Vybral: Reforma státovědeckého studia. — Pošvář: O právní povaze povolení akciové společnosti: — Kučera: Jihoamerický protiválečný pakt. — Čákrť: Finanční právo v nár.-soc. Německu. — Budínová: K reformě zákona o Nejv. správ. soudě. — Olšar: XI. mezinárodní kongres pro trestní právo a vězeňství. — 4. — Neubauer: Abdikace presidenta republiky. — Sommer: Reformuje se studium práv? — Kučera: Jihoamerický protiválečný pakt. — Jindřich: Zákon o sociální bezpečnosti v USA.

Z PRÁVNICKÉ JEDNOTY

Zpráva o týdenních schůzích. Na týdenní schůzi, konané dne 28. listopadu 1935 za předsednictví starosty Jednoty prof. Dr. Hermann a - O t a v s k é h o, přednášel soukr. docent Dr. František V á ž n ý, vrchní odborový rada ministerstva pošt a telegrafů v Praze, na téma: »Z á k l a d y p r á v a o b c h o d n í c h s p o l e č n o s t í a s p o l e č e n s t e v t ě ž s h l e d i s k a r e f o r m y.« Stručný obsah přednášky otiskujeme níže.

Poslední schůze v podzimním období, jež se konala dne 5. prosince 1935 a které předsedal náměstek starosty Jednoty prof. Dr. J o a c h i m, byla věnována přednášce Dr. Jiřího K o j e c k é h o, vrchního min. komisaře ministerstva vnitra v Praze, o s t á t n í p ř í s l u š n o s t i p r á v n í c k ý c h o s o b. Přednáška bude uveřejněna v »Právniku« v plném znění.

Dr. Vladimír K u b e š, t. č. II. jednatel.

Přednáška doc. Dr. Františka V á ž n é h o o »Základech práva obch. společností a společenstev též s hlediska reformy.«

Předpisy obchodního zákona resp. některých speciálních zákonů (zejména zákona o společnostech s ručením obmezeným č. 58 ř. z. z r. 1906) o obchodních společnostech jakož i předpisy zákona

č. 76 ř. z. z r. 1873 (na Slovensku §§ 223—257 slov. obchod. zákona o společenstvech) nutno podle přednášejícího posuzovati s toho hlediska, že jsou speciálními normami v rámci tak zv. společenského práva vůbec, jehož základy jsou, pokud jde o soukromé právo, v občanském zákoně. Arciž nutno přihlížeti i k normám o společenském právu povahy veřejnoprávní, především k ustanovení naší ústavní listiny o právu tvořiti spolky. Všechny uvedené normy mají tvořiti jednotný logický celek, který je arci specialisován podle jednotlivých speciálních typů společností; je tolik typů společností, kolik různých (speciálních) norem o společnostech máme.

V přednášce, obírající se pouze základy, na nichž je vybudováno právo obchodních společností resp. společenstev, byla především nastíněna sporná otázka povahy společností občanského práva (tak zv. societ). Kdežto tradicionelní výklady nepovažují občanskoprávní společnosti za právnické osoby, totiž korporace, resp. kladou společnost v protivu s korporací, není podle zastánců teorie normativní řečený rozdíl ani pozitivními předpisy obč. zák. odůvodněn, i jde tu pouze o pojmy systematické, jež si každý spisovatel upraví podle své potřeby (Sedláček). Také obvyklé rozlišování mezi jednotlivými typy obch. společností, zejména rozlišování mezi osobními a kapitálovými společnostmi jakožto asociacemi, jež se buď blíží svou povahou societám nebo korporacím — jako kritérium se tu uvádí zejména, jak ručí společníci za dluhy společnosti, zda společenské jmění je hospodářsky rozdílné od jmění jednotlivých společníků a jak je blízký zájem společnosti zájmům jejích členů — není stoupenci normativního nazírání sdíleno, a nemá míti uvedené kritérium zásadní důležitosti pro vymezení pojmu korporace. I v jiných směrech arci se shledáváme (ku př. v otázce orgánů společnosti) se zásadně různým nazíráním dosavadní školy civilistické a normativistů.

Jisto je, že předpisy obč. zák., obsažené v kapitole 27. o společenské smlouvě a o společnosti (kteréžto oba pojmy nutno i v oboru občanských societ rozlišovati), jsou jednak zastaralé (obsoletní), jednak neúplné; to platí zvláště o úpravě tak zv. vnějšího poměru společnosti (poměr společnosti jako jednotky, rozdílné od jednotlivých společníků, vůči třetím osobám), což je hlavním důvodem sporů o povaze společnosti. Naproti tomu v oboru o b c h. s p o l e č n o s t í je pozitivními předpisy celkem zřejmě vysloveno, že společnost jako taková má samostatnou subjektivitu, je jednotkou, rozdílnou od jednotlivých členů. To platí v zásadě i o osobních společnostech; odlišná úprava ručení členů za dluhy společnosti, bližší či vzdálenější účast společníků na vedení, řízení společenského podnikání atd. se jeví sice v různé pozitivní úpravě jednotlivostí vnitřního i vnějšího poměru obch. společností, ale v zásadě nic nemění na základní povaze obch. společností jako korporací.

V dalším byly nastíněny základní pojmy, týkající se jednotlivých obchodních společností a společenstev (asociací to obchod. společenstvem nejbližších, byť i v jednotlivostech se od nich lišících),

a to v těchto otázkách: 1. Pojem společenské smlouvy a společnosti; 2. pojem obchodní společnosti; jednotlivé typy obchod. společností; rozdělení obchod. společností a společenstev; jmění společnosti («kmenové», základní jmění), vklady, podíly společníků; jednotlivosti poměrů společností obchodních, jednak vnitřních, jednak vnějších; zánik obch. společnosti.

Při výkladu o jednotlivých těchto otázkách bylo postupováno s hlediska jednoty norem o soukromém právu společenském, tedy se zřetel k normám obč. zák. jako normám základním. Dále bylo poukázáno v některých důležitějších směrech na reformní návrhy, jež se především týkají akciových společností a společností s ručením obmezeným.

Zvlášť bylo vždy jednáno o společnostech osobních a o společnostech kapitálových, neboť právní úprava obou těchto kategorií obchod. společností se v podstatných věcech vzájemně liší, resp. je vybudována z různých hledisek: kdežto u osobních společností se klade důraz na osobní, individuální účast společníka na záležitostech a osudu celé společnosti, což pak se zračí v pozitivních předpisech (na jedné straně osobní ručení, na druhé straně právo k vedení, zastupování společnosti, ke kontrole atd.), klade se u kapitálových společností důraz na kapitálový základ, spec. na základní jmění (akciové, kmenové jmění), jež jest jedinou zárukou věřitelům společnosti za dluhy společnosti, neboť společníci tu osobně neručí (platí tu tak řečená uhrazovací povinnost, jež arci u společnosti s ruč. obmez., jež ostatně i v jiných směrech vykazuje též rysy společnosti osobní, je modifikována ústavem tak zv. kolektivní uhrazovací povinností); u kapitálových společností ustupuje osobní účast společníka do pozadí; pokud nejde o individuální práva, jež mu podle společenského poměru přísluší, děje se výkon tak zv. pospolitých práv hlasováním ve valné hromadě (sboru společníků). Při tom je zejména ožehavá otázka tak zv. minoritních práv.

Je přirozeno, že v oboru obch. společností, a to především společností akciových a s ručením obmezeným, se konkrétně jedná o revisi dosavad. norem pro účely připravovaného nového obch. zákoníka. Jedná se tu o změny povahy zásadní (tak ku př. se uvažuje o zavedení osobního ručení společníků při společnosti s ručením obmezeným, při němž by společníci odpovídali za závazky společnosti přímo věřitelům solidárně až do výše kmenového kapitálu, event. ještě kombinovaného garančním ručením podle obdoby § 76 zák. č. 70/1873 ř. z.). Pokud se týká akciových společností, byla věnována zvláštní pozornost reformě některých důležitých předpisů akciového práva zejména při posledním říšském sjezdu našich právníků v Bratislavě 1930, který na základě odborných sjezdových referátů připravil řadu sjezdových resolucí (mimo jiné v otázce ještě většího zabezpečení kapitálové základny akc. spol., minoritních práv, vhodnější úpravy bilančních předpisů a j.). Lze očekávat, že při nastávající nové úpravě akciového práva bude k nim přihlédnuto.

Dr. F. V.